UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Ivris Gvlielmi Dvrandi

Durantis, Guilelmus

Augustae Taurinorum, 1578

Interrogationibus, quæ fiunt ante litis contestationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96857

Visual Library

§.ſi.per contrarium.de procurat.in gl.magna.
* An mulier poſsit petere cautionem à marito pro rebus dotalibus,no.in l. qui bona.§.qui damni. de dãno infect. ¶ De ſatiſdatione quæ petit̃ ab aliquo ne ipſum offendat,no.in.l.qui bona.§.ſi quis iuxta. de dam. infec. & l. ſed & ſi ſuſceperit.§.fi.de iudic.& Guiliel.de cu.in l.illicitas. de offi. præſi.
* Si promiſi præſentare aliquem coram poteſtate , non adiecto aliquo termino , ſucceſſor ſuus vult quod ipſum preſentem,an teneat. Vber.de Bobio dicit ꝙ nõ elapſo anno, vt l.ſi finita.de dam.infect.& l.3.& l. cum apud iudi.ſol.

¶ Bald, De ſatiſdationibus

ETIAM receſſurus ſuo nomine ꝯuentus in curia nõ tenet̃ ſatiſdare Iudicatũ ſolui p̃ſertim clericus.§.dicto. ver.ſed pone. G. niſi eſſet receſſurus cũ re alterius.l.fideiuſſor.in fi.ff.qui ſatiſda.cog.Bal.q̃d de ſeculari,ver.q̃d ſi ſecularis.G.¶ Quãdo dicat̃ dubitari de mãdato,dic,vt in §.viſo.ver.ſed qualiter poteſt.C.de proc,l.j.per Cyn.& Iac.But.exẽplum:ſi tabellio, qui fecit inſtrumentum, negatur tabellio, vel ſi per unum teſtem probet̃, & ſimilia,ver.ſeq.G.¶ An cautio rati habeat locũ in arbitris,in d.§. viſo.ver. item.G.¶ Procurator etiam non releuatus p̃t opponere declinatoriam, §.expetito.ver.ſed pone.quod eſt no. ¶ Cautio damni infecti ꝓſpicit dam no pecuniario:quid,ſi timetur de periculo perſonarum?§.eſt & aliud.ver. circa hoc. ¶ Forma cautionis damni infecti, item de opere demoliendo, item fructuaria,ibidem G.

¶ De interrogationibus,quæ fiunt ante litem conteſtatam [a] Rubrica.

a
b QVoniam [b] petitorium iudicium fruſtrà intentatur, ſi reus non poſſidet,nec dolo deſierit poſſidere, ideo interrogari debet, an poſſideat res petitas, vt ff. de rei vend.q̃ petitorio.& l.ſi in rem actum ſit.& extr.de exceptionib.aduerſario.idcirco de interrogationib.quę ante litem ꝯteſtatam fiunt,videamus, dicentes: In quibus caſibus & qualiter fiant interrogationes:&,quis ſit earum effectus.

ADDITIONES.

a Pileus fecit de hoc rubricã iſti ꝑſonã,in fi.ſuæ primæ partis ¶ Tã cr.in vl. rubrica ſedæ partis. ¶ Ioã.p̃ Deo,lib.Iud.parte 2.rub.4.principali. ¶ Bonagui.fecit rubricã de interrogationibus,ſed ñ reſtringit , vt auctor imò de his nõ tractat.niſi remittendo. ¶ Aegi. rubricam fecit, vt auctor , & eſt 38.in ordine. ¶ Alb.Gal.poſuit generalem rubricam de interrogationib. & principalius de his tractat. ¶ Guid.de Suz de his in princip. operis.
b Quoniam ¶ Iſtud principium vſque ad ver. ſciendum. quaſi ad literam fuit Tan.vbi ſ.

SVMMARIVM.

1 *Interrogationes ante litis conteſtationem decem caſibus ſunt faciendæ.*
2 *In petitione hæreditatis quæ ſint interrogationes neceſſario faciendæ.*
3 *Allegatum non probare, vel nihil allegare, æquiparantur.*
4 *Interrogationibus ante litis conteſtationem non eſt indifferenter, vel quo ad fundandam principalem cautionem, vtendum, ſed ſolum quo ad viæ agendi præparationem.*
5 *Interrogatorium quomodo ab aula receſſiſſe intelligatur.*
6 *Interrogationes hodie ſunt iudicis officio faciendæ.*
7 *Libellus an ſuper principali ſit ante factas interrogationes ante litem cõteſtatam dandus.*
Interrogari an poſſit quis pluries ſuper eodem facta.
8 *Forma ſcribendi reſponſiones ad interrogationem factas.*

¶ Interrogationes quibus caſibus,& qualiter fieri debeant.

1.§.Sciendum eſt igitur,ꝙ generaliter iudex põt ſẽper interrogare , ante litis ꝯteſtationem,& poſt,& vbicunq; ipſum æquitas mouet , etiam poſtquã fuerit in cauſa ꝯcluſum:quod dic, vt j.de poſitio.§.3.&§.4.& 6.
a & per totum [a]¶ †In decem tñ ſpecialibus caſibus fiunt interro
1 gationes ante litis ꝯteſtationem. ¶ Primus , ſi agatur ꝯ aliquem tãq̃ ꝯ hr̃dem,interrogetur,an ſit hæres defuncti , cuius noĩe cõ-
b uęnitur [b].¶ Secundus,ſi reſpõdet ſe hæredem, interrogetur , an
c in ſolidũ,vel quota ex parte ſit hæres,ff.de interroga.act.l j.[c] & l.qui interrogat̃.¶ Tertius,ſi reſpõdeat ſe hr̃dem in ſolidum vel
d pro parte,quæratur,qualiter ſit hæres,an ex teſtamento [d], an vero ſuo nomine ſit ei quæſita hęreditas,vel per eos , qui eius iuri ſubiecti ſunt,ff e.ſi ſine.aliàs incipit,ſi defenſor.§.illud. ¶ Quar- eſt cùm agitur noxali iudicio, ſcilicet an poſſideat ſeruũ , cuius nomine noxali iudicio agitur ff.eo.ſi quis interrogatus.¶ Quintus,an poſſideat hæreditatẽ,quæ petitur , & pro qua parte ff.eo. non alienum.& l.qui ſeruum.§.fi.¶ Sextus,an ꝯuentus poſſideat peculium ſerui, vel filii:qui ꝯtraxiſſe dicitur,cuius nomine agit̃, vt in præ.l.ſi ſine.¶ Septimus,cuius ætatis eſt nunc ꝯuentus , cũ de eius ætate dubitat̃,ff.eo.de ætate.in prin.¶ Octauus,an ædificium,ex quo damnum dari timetur,& cuius nomine petit̃ caueri de dãno infecto,ſit ſuum , vel quota ex parte,eo.tit.ñ alienũ. & l.qui ſeruum in fi.¶ Nonus,an quadrupes , quæ dãnnũ dedit ſua ſit,ff.eo.l.ſi quis in iure.¶ Decimus eſt in rei vẽdicatione,vbi quęritur,vtrũ poſſideat rem petitiam , vel dolo deſierit poſſidere?Si reſpondet ſe poſſidere,ſed pro parte:quærat̃, pro qua parte vt in præ.l. qui petitorio. & in l. præ. qui ſeruum. §. fi. Si verò neget ſe poſſidere,cùm poſſideat,hoc ꝓbato,dabitur res actori licet nil de iure ſuo probanti,ff.de rei vend l.fi.aliàs eſt pen. Veruntamẽ titulũ ſuæ poſſeſſionis,vel vtrũ res ſua ſit, non cogitur q̃s dicere in rei vendicatione , C.de pet. hære.l.cogi.in prin. 2.q. v.§ j.ff.de rei vend ſed in ſpeciali.in petitione hr̃ditatis ſic, vt in
2 prę.l.cogi.in fi.¶ †Sciendum [e] quoq; eſt,ꝙ in petitione hęredita
e tis fiunt ſpeciales interrogationes & neceſſarię: quia non ꝯuenitur niſi is,qui pro hęrede,vel pro poſſeſſore poſſidet,id eſt, qui ſe putat hęredem,vel nullam cauſam poſſidendi habet:ſed poſſidet,q̃a poſſidet,vt ff.de pet.hær.pro hærede.& l.regulariter. Prima ergo interrogatio eſt,an poſſideat.vt in præ.l. qui petitorio. & ſi negat,petam à iudice,vt me mittat in poſſeſſionem ſaluo iure alterius,vt in præd.l.q̃ ſeruum §.fi ſi volo eum cõuincere de mẽdatio,hoc ipſo ad me transfertur poſſeſſio , q̃uis nõ ꝓbẽ de ꝓprietate,ff.de rei vend.l.fi.ſi vero ꝯfitetur,interroget̃ ſc̃do,an ſit hr̃s,& ex qua parte?vt ſ in prin.Si neget,tertio q̃rat̃,cur poſſideat,ff.de peti.hr̃.q̃ interrogatus.& alleget titulũ ꝓ donato,vl̃ ꝓ emptore,vel pro dote & probet , vacat petitio hæreditatis.
3 ¶†Si vero nõ alleget,vel allegatũ ñ ꝓbet,q̃a hæc duo æquiparantur,vt extra de deci.dudũ §.j.de ꝯceſ.p̃b.cũ ſu p.& c.ex parte. ff. de proc.q̃ oĩa tũc p̃ſumitur ꝓ poſſeſſore poſſidente,ff eo. ꝓ hr̃de.¶ Si aũt alleget aliũ titulũ,putà emptionis,quęrendum eſt,à quo emit,ff.de diuerſ.& tẽp p̃ſcri.in vſucapione.§. itẽ adiiciẽdũ Poteſt eñ eſſe,ꝙ emit à furioſo:& ſic titulus iſte habet̃ ꝓ ñ titulo,ff.de pet.hę nec vllã.§ j.vel ab abſente. q̃ nõ tenet̃ utili petitione hr̃ditatis,ut ea l § ſi q̃s.& iõ per iudicem eſt cogẽdus,ut in prę.l.ubicũq;.Quod ſi dicit ſe emiſſe à p̃ſente & ſanæ mẽtis,q̃ratur de pretio:q̃a põt eſſe,ꝙ pro exiguo pretio emit , & ideo tenetur,ut in præ.l.nec ullã.§ ſi quis. ¶ Itẽ ſi dicit donatũ,quærat̃ à quo?ut C.eo.l.j.Et ꝙ reſpõdere teneat̃,probatur C.de fur. ci-
f uile ext.de alie:iud.mut.cã fac.c fi.Et dicit dñs meus [f] ꝙ ſuper titulo allegato lis dẽt ꝯreſtari,arg.extra,de renun.ueniẽs.§.j.& de lit ꝯ: eſt.c.i.& iuramẽtũ de calũnia p̃ſtari dẽt.ar.ff. ad exhib. the
4 ſaurus ¶†Illut aut nota,ꝙ uſus p̃dictarũ interrogationũ ab aula receſſit,& in deſuetudinẽ abiit,nec eis hodie utimur. niſi poſt litẽ ꝯteſtatã,nec an̄ q̃s cogit̃ rñdere,ut ff.de interr.act.l j.§. inter-
g rogatoriis.& hoc tenet dñs meus ad literã [g].Sed Dñi legũ exponũt ibi,ñ cogit̃,uerũ eſt.iure actionis,ſed officio iudicis, bene cogit̃ ante litis ꝯteſtationẽ rñdere, ut ibi in prin.q̃d dic.ut no.in p̃. §.& j.uer.ꝓx.Et dicũt, ꝙ ante litis ꝯteſtationẽ interrogabit̃ de ſcientia tãtũ:poſt uero de credulitate tãtũ.ut C.de iur.cal l.ij. & in præ l de ætate.§.nihil.& in auth.de his,q̃ ingr.ad app § fi. Alii uero dicũt.ꝙ ante litis ꝯteſtationẽ,& poſt interrogabit̃ de cre-
h dulitate,ut ea.l.not.reſp.j.Roſ.dicit [h],†ꝙ interrogatoriũ ab au-
5 la nõ receſſit:imo remanet adhuc,ut ꝓbat̃ ff.eo.l.pen & quaſi p totũ ti.licet uideat̃ ꝯ j.de poſition.§ j.in prin. Et in præ. lege loquit̃ de quadã ſolẽnitate antiqua,ſub qua fiebãt interrogatiões quę hodie ſublata eſt,ſicut & formulæ & impetratiões actionũ, ut C.de formul.l j.& ij. Vel ſecũdum eum, põt dici,ꝙ interrogationes durãt adhuc,ſed interrogatoriæ actiones ſunt ſublatę. & hoc innuit rubrica illius tit.q̃ ſic debet exponi , de interrogationib.in iure faciẽdis:ſupple,quæ adhuc ſtãt : & de interrogatoriis
6 actionib.ſupple,quę in d ſuetudinẽ abierũt, ¶ †Hoc quoque notandũ eſt,ꝙ interrogationes fiunt hodie,ut præmiſſum eſt,iudicis officio,ff.de ĩterrog.act.l.j.& in aut.de his, q̃ ingre. ad app. §.fi q̃a res iſta nõ requirit plenã,ſed ſummariã inquiſitionem.ff. eo.uo-

ADDITIONES

a Per totum. ¶ Hunc caſum, quem autor pręmittit, communiter alij ponunt vltimo.
b conuenitur. ¶ Olim nõ tenebatur huic rñdere ille,cui mota erat quæſtio hæreditatis,ff.eo.tit.& quia.§.interdũ. Et ratio huius ibi in tex.hodie ſecus,ex quo poſsidet.C.de pet.hę.l.fi.§.ſin autẽ j.Ceſſat ergo dictũ,q̃d ſumebãt aduocati ex §.interdũ.l.ꝙ cum ciues adſtringunt̃ ad bona ſua deſcribẽda,ñtenent̃ illa deſcribere,ſu p quibus lis mouet̃.Tu dic ꝯ,deſcribẽt tñ ea, vt alia:aliàs prompta eſſet fraus,quæ ceſſat in caſib. legũ. G qui admit.ad bo poſ.quãdiu.& de bõ.poſ ſecũdũ tab.l.j.quæ iudicebat̃ ad idem.
c l.i. ¶ Vbi numerantur hi caſus.& ext.de iur.calum.c.pe.in vlti.gl.
d Ex teſtamento. ¶ Sup.vel ab inteſtato : & vt dixit Azo in Summa hu. tit. multũ inter hęc intereſt,ꝓpter legata & ſubſtitutionesq̃ debẽt:& veniunt ex teſtamento,& non ab inteſtato,vbi aliud non exprimatur, C. de fideicom.eam,quam.
e Sciendũ. ¶ Scire debes,ꝙ cũ Hoſti.in Sum.de iud.§.3.ſub §.fiunt autem aliquãdo.enumeraſſet iterrogationes,de quib. ſ.ſtatim ſubmiſit hũc ver. illud autem.pro regula:quare,quaſi totum,quod in iſto §.ſequitur.
f Dominus meus. ¶ Vbi s.ver.item puto.
g Ad literã. ¶ Hoc plus habeo in Hoſt.Hoc intelligendũ , ꝙ nõ vtimur indifferenter,vel quo ad fundãdã principalem cautionem ſed ſolum , quo ad viæ agendi præparationem.
h Dicit. ¶ In ſuo tractatu poſitionum,de quo dicã j.de poſit.in prin.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

eo.voluit.§.ꝙ ait.& l.ſi fideiuſſor.§.j.Dic ut ſ.ver.ꝓx.& cogẽdus
eſt ut certè clare & non obſcure reſpõdeat:de quo dic j. de poſi.
§.9.ſed nec alius debet interrogari,quã cõuentus,ut in præ.l.ſi ſi
7 ne.§.illius.¶†Sed nunquid prius quam interrogationes ꝓmiſſæ
a fiant,dabit libellus in principali?Dicũt quidã[a],ꝙ ſic:ar.ff.quor.
leg.l.j.§.quod autẽ.& in pręl.de ętate.§.2.& §.qui tacuit.& eo.
b tit.l.j.in prin.vbi de hoc.Alij ɔ quos do.meꝰ ſequit[b].Cũ.n.fiãt
interrogationes huiuſmodi ad inſtruendum actorẽ in totũ,uel
partẽ,uel quo iure petat,ut ea.l.j.rñ.j.& l.uoluit.& l.qui ſeruũ.
§.j.& ff.de rei ven.qui petitorio.nõ formabit,donec via ſit para
ta,vł admittat libellus incertus cũ ꝓteſtatione de hoc dixi j.de li
be.ɔcep.§ nũc oſtendamus.ver.ſi.Primũ uerius.Sed nũquid de
eodẽ facto põt quis pluries interrogari? de hoc dicam infra,de
8 poſiti.§.6.in princip.¶†Reſponſio autem ad interrogationem
hoc modo ſcribetur,¶FORMA.Ante litem conteſtatã a ta
li iudice in iudicio,uel corã tali iudice interrogatus,an poſſide-
ret rẽ in libello petitã:rñdit,& confeſſus fuit ſe,ipſum poſſidere
vel non poſſidere:vel interrogatus,an ſit hęres Titij.reſpondit
& confeſſus fuit,ſe ipſius Titij hæredẽ,eſſe,uel non eſſe:& ſic de
c alijs interrogationibus,q̃ fiunt ãn litis ɔteſtationẽ.Quo[c] aũt lo
co,& apud quẽ iudicẽ faciendæ ſunt,no.ff.de interrog.in iure fa
cien.l.j.& 4 Quid ſi ſine interrogatione rñdeatur?Dic ꝙ ualet,ff.
eo.ſi ſine.ſecus ſi aduerſario abſente,e.tit.l.ſi.ff.de ɔfeſ.certum.

ADDITIO.

d Dicunt quidam.¶Dixit Azo,& forte bñ,hoc in Summa,eo.tit.poſt prin.
ſed tenet id aſſertiue in Sum.de cõfeſ.in prin.itẽ Al.Ga.vbi ſ.in prin.dixit
Gui.de Suz.in l.j.ff.e.ꝙ actor dabit petitionẽ iudici,q̃ iudex examinabit:
ſi videbit caſum,quo reus ante porrectionẽ libelli habeat rñdere interro-
gabit eũ prius:ſupple,ꝙ ſi per reſponſiones apparebit forma libelli:mutã-
da mutabit ante quã reo reddatur:& ſic breuiter ſedatur ɔrietas,quia dabi
tur iudici,ſed nõ parti.ꝙ ſatis placet:& cõſonat,ꝙ no.Acc.ff.eo.ti.l.j.in fi.
2.gl.vbi dicit,ꝙ licet ſimul hæc dẽtur,iudex prius expediẽda ꝓmittet:alle
C.de nouo C.ɔpo.l.j.ad fin.facit ext.de reſc.cãm,quæ ff.de le.2.l.peto.§.fra
tre.ibi,ꝓximus quiſq; primo loco,&c.Scias,ꝙ Io.de Bla.in prin.ſui oper.
ponebat caſum,quo neceſſaria videtur interrogatio ante libelli dationem
pone:Titius ꝑ ſtipulationem ꝓmiſit mihi dare vineam:ante quam daret
deceſſit facto teſtamẽto,in quo vnum ex filijs inſtituit,& alterũ præteriit:
& mihi uineã legauit,& utile fuit legatũ,ff.de leg.3.ſi mulier.§.ſi rem ꝓteri-
tus petit bonorũ poſſeſſionẽ ɔ tabulas,& dubitat,an ab inteſtato,an ex te
ſtamẽto ſit hrs,ff.de bo.po.ɔ tab.l.ſi poſt mortẽ.§.ſi.neſcio formare libellũ
quia ſi ab inteſtato,ꝑ certi ɔdictionem ex ſtipulatu petã ab eo dimidiã ui-
neæ:ſi ex teſtõ,petã illam actione ex teſtamento:& debeo unã eligere,ff.de
reg.iur.nemo.§.quoties.tenet ipſe,ꝙ ante libelli oblationem tenebitur re-
ſpondere:alias ſequeretur,ꝙ ſi ago ex teſtamento,& ipſe habuit inducias
20.dierũ,in quarũ fine rñdet ſe hæredẽ ab inteſtato:habeo formare alium
libellũ,& habebit alios 20.dies:dilationũ autẽ materia eſt tollẽda,C.de
temp.appe.l.2.Non obſtat,ꝙ dicitur,Inſtituta actione interrogationes fa
ciendas,ff.eo.l.j.& l.de ætate.§.qui ex quadrãte.& §.qui tacuit.quia ſatis
eſt actionem eſſe inſtitutam,quo ad propoſitum,& ſi non,quo ad libellum.
b Sequitur.¶Vbi ſ.uer.ſed nunquid ante.
c Quo.¶Alb.Gal.fuerunt remiſſiones ſequentes,ubi ſ.in prin.Sed uide de
hac prima,ꝙ ſcripſi j.de poſitio.ſuper §.ij.in fi.

SVMMARIVM.

1 *Reuocare quis non poteſt,quod ſemel confeſſus eſt.*
Offerens ſe,tanquã poßidens,vendicationi fundi,uel alterius rei,quacunq; actione ɔueniatur,cum non poſſideat,cõdemnabitur ad intereſſe actori.
Actor ſeipſum decipere dicitur,volens vẽdicare rẽ ab eo,q eã non poſſidet.
2 *Pęnitere poſſe aliquem ante litem conteſtatam,quomodo ſit intelligẽdum.*
3 *Iudicium an,& quando reddatur in inuitum.*
4 *Confeſſus ſe furtum commiſiſſe,ſi ante litis conteſtationem decedat,an eius hæres teneatur.*
5 *Poſſidens an poſſit compelli actionẽ pati in rem,ſi dicat ſe non poſſidere.*
6 *Is à quo res petebatur,ſi ſententialiter fuerit abſolutus,quia tempore motæ litis rem petitam ſine dolo deſierat poſſidere,an ſi iterum poſſidere inueniatur poſſit denuo res peti.& nu.ſeq.*
8 *Reum cadere à poſſeſſione rei petitæ,ſæpe contingit,& qualiter tunc procedatur.*
9 *Iudex qualiter pronunciare debeat,ubi reo cadente à poſſeſſione rei petitæ abſoluitur.*
10 *Conſilium cautũ pro actore,ubi reus,à quo res petitur,dum eſt prope ſententiam,uidens ſe ſuccumbere,facit ſe per quendam amicum de poſſeſſione expelli,ut abſoluatur.*
11 *In rei uendicatione requiritur,ꝙ qs poſſideat uel dolo deſierit poſſidere.*
12 *Agens ɔ aliquem qui poßidebat,ret uendicatione directa,lite conteſtata ſi ille dolo deſinit poſſidere,an ſit condemnandus,uel abſoluendus.*
13 *Poſſidere,& dolo deſiiſſe poſſidere,pro eodem habentur.*
14 *Aduocatus an debeat clientulum in reſponſionibus inſtruere.*

¶Interrogationum effectus quis ſit.

2.§.Nunc de interrogationum effectu aliqua diſſeramꝰ
Eſt igit earũ effectꝰ,ut q reſpõdet ſuum eſſe,
uel poſſidere,uel habere,ſeu ſe hæredẽ eſſe,uel aliàs aliqd ſimile
ſic tenet ea actione,qua aduerſus eũ agit,ac ſi ſuũ eſſet,uel poſ-
ſideret,vel haberet,vel hrs eſſet ſeu ac ſi ɔxiſſet,ut in pręl.de æ-
tate.§.j.& 2.nec poterit reuocare ɔfeſſionẽ,ex quo ſemel ɔfeſ-
ſus eſt,niſi iuſta de cã,ut ea.l.§.q interrogatꝰ.& §.ex cã.ut e.l.§.q iu
ſto.verũtñ ſi ex reuocatiõe nulla captio actionis fiat,bñ põt reuo
1 care,ut ea,l.§ ſi.†¶Hoc quoq; notatu dignũ eſt,ꝙ q ſe offert,tã
quã poſſideat uendicationi fundi,uel alterius rei quacũq; actio
ne ɔueniat,cũ non poſſideat,ɔmutabitur ad intereſſe actori,uel
a quãti actor in litẽ iurauerit,ut ff.de rei vend.ſi is qui ſe obtulit[a].
ff.de peti.hær.qui ſe liti.cũ diſtinctione tñ:quia ſi ignoret actor
eũ nõ poſſidere,nec dolo feciſſe quo minus poſſideret cõdem
nabitur reus,ſi patitur litem ſecum ɔteſtari.Si vero ante litis con
teſtationẽ pęniteat eũ,& dicat ſe non poſſidere,& diſcedat,non
decipit actorẽ cũ nõ poſſideat,ſed ipſe actor ſeipſũ decipit,uo-
lẽs uẽdicare rẽ ab eo,qui eam nõ poſſidet:& ideo debet reus ab
ſolui,ut ff.de rei ven.is qui.& l,nã ſi extr.de iudi.examinata.de ex
cep.aduerſario.Quid ſi actor ſciat eũ non poſſidere,nec ante li-
tis ɔteſtationẽ,nec poſt põt ſibi imputare aliquid:qa à ſeipſo de
2 cipit,ut iam dixi.¶†Quod aũt dixi,illũ ante litem conteſtatam
b poſſe pœnitere,verũ eſt,ſecundum Accur.[b]quando actor incer
tus erat,à quo peteret,ſed quærebat,à quo peteret:& demum il
le ſe vendicationi obtulit.Si uero actor ab eo tanquam à certa ꝑ
ſona peteret,& ille ſe offerret,tunc nõ liceret ei,etiam ante litẽ
conteſtatam,pœnitere,ut ff.eo.ſi autem & iunge,ꝙ eſt ſ.de acto
3 re,uer.item eluditur.& ſeq.¶†Pone,ego egi ɔtra T.rei uendica-
tione:qui citatus à iudice uenit:non tñ interrogaui eũ,an poſſi-
deret uel non lite ɔteſtata & teſtibus publicatis,dicit ſe abſoluẽ-
dũ,cũ non poſſideat quæritur,an ſit pro poſſeſſore habẽdus?ar.
quod ſic,in præ.l.is qui.& eo.ti.ſi is qui ſe liti.& ff.de peti.hær.q
c ſe liti.Alij dicũt cõtra,& uerius[c],ff.de rei uen.qui petitorio.ubi
de hoc:& not.eo.tit.is qui deſtinauit.in fi.nõ enim ſe liti obtulit
ſed citatus uenit,quia iudiciũ reddit in inuitũ,ff.de uerb.oblig.
4 inter ſtipulãtẽ.§.Stichũ.¶†Quid ſi is,qui cõfeſſus eſt ſe furtũ cõ
miſiſſe,decedit ante litis cõteſtationem?Rñ.nõ uidet,ꝙ eius hæ
d res teneatur,C.ne ex delic.defun.l.j.[d] Sed hic cõtra,qa in iudicijs
quaſi contrahit,ff.de pecul.licet.§.idẽ ſcribit.& tenet qs,qñ cõ-
e fitet crimẽ,ex quaſi ɔctu,ff.de interrog.in iure fac.de ætate.§.j.[e]
5 ¶†Itẽ nota,ꝙ is,qui poſſidet,nõ cõpellitur pati actionem in rẽ
ſi dicat ſe nõ poſſidere:ſed ipſe in hoc punietur:quia ſi actor eũ
probauerit poſſidere transfert poſſeſſio rei petitæ in actorẽ iudi
6 cis officio,licet nõ ꝓbet eam ſuã eſſe,ut ff.de rei uẽd.l.pe.¶†Itẽ
hoc certũ eſt,ꝙ licet is,à quo res petebat abſolutus fuerit ſnĩali-
ter,qa tꝑe motæ litis rẽ petitã ſine dolo deſiderat poſſidere,ſi tñ
nũc eã poſſidere inueniat,poterit denuo ab eo res peti,nõ ob-
ſtante exceptione rei iudicatæ:ut ex.de excep.aduerſario.Idẽ iu
ris eſt,ſi tꝑe motæ litis poſſidebat,& poſt ſine dolo deſiit poſſi-
dere,ff.de exce.rei iud.ſi a te hrde.& l.ſi rẽ.& l.ſi qs.C.ad exhib.
l.neq;.uñ in ꝑ dec.ſupple maximè,& uide j.in tractatu libel.de
7 cã poſ & ꝓpri.§.notandũ igit.uer.eſt & utilis ¶†Et ſcias,ꝙ cũ qs
ſine dolo poſſidere incipit,tũc ſi ſine dolo tꝑe litis ɔteſtatę deſie
erit poſſidere,abſoluit:& ſic intellige ꝑ.dec.Litẽ aũt motã intel
lige ꝑ litis ɔteſtationẽ,ext.de uer.ſig.ex parte.Qđ ſi tꝑe litis ɔte
ſtationis poſſidet.tꝑe uero ſnĩæ ſine dolo deſiit poſſidere,abſol
uit.ff.de rei uẽd.ſin aũt.§ Si uero dolo,uel iniuſte,ſeu illicite cę
perat poſſidere,licet tꝑe litis ɔteſtatæ ſine dolo deſierit poſſide-
re,nihilominus ɔdẽnabit ad rei reſtitutionẽ,ac ſi poſſideret,ff.
de ui & ui arm.ſi ui me.ext.de uſur.cũ tu.de homic.ſicut.§.eos in
8 ſup.¶†Verũ qa ſępe ɔtingit reũ cadere à poſſeſſione rei petitæ,
iõ adhuc,qualiter tũc ꝓcedat,uideamus.Dic ergo,ꝙ aut cadit
a poſſeſſione ante litis ɔteſtationẽ,aut poſt:ſi ante litis ɔteſtatio-
nẽ uoluntariè cadit cã mutãdi iudicij,locũ habet ɔ cũ actio ex
edicto de alien.mut.iudic.ut ff.de alie.iud.mut.ꝑ totũ,& extr.c.
ti.c.ſi.Itẽ ſi erat poſſeſſor malæfidei,& erat in mora reſtituendi,
tenet,ſi peat,ff.ſi cer.pet.qdã.& l.ꝙ mihi & l.ꝑiculũ.ff.de ɔd.fur.
ſi ꝓ fure.§.ſi.& ſeq.Itẽ ſi ſe liti obtulit,cũ non poſſideret.ff.de
peti.hær.l.qui ſe.niſi actor ſciret ipſum non poſſideret.tunc.n.
eſt abſoluẽdus,& actor à ſeipſo decipit,ut ſ.Si uero cadit a poſ-
ſeſſione poſt litẽ ɔteſtatã:& actio eſt ꝑſonalis,tũc ſiue cadat cul
pa ſua,ſiue ſine culpa,non eſt uis in hoc:ſemper ad ſentẽtiam ꝓ
ceditur:quia perſona,& nõ res obligata eſt.In reali autem diſtin
guo:quoniã aut cadit culpa ſua à poſſeſſione poſt litis conteſta-
tionẽ,uel alias ꝓmiſſum ſeruare non põt:& tunc contra eum ꝓ
ceditur,& condemnatur iuſtitia mediante,uel in litis æſtimatio
nem,uel ad intereſſe,ff.ad exhib.l.de eo.§.ſi poſt.ff.de euictio.ſi
ſeruus.

ADDITIONES.

a Obtulit.¶Et ibi quaſi ad literam hoc not.
b Secundum Accur.¶in l.is,qui ſe.ff.de rei uend.
c Et uerius.¶Secundum Alber.Gal.ubi ſ.ad literam uerſic.ſed pone,quod.
d L.j.¶Addit Alb.Gal.cuius ad literam fuit iſte uer.ubi ſ.C.de fur.l.furti.
quæ qene facit.
e §.j.¶De confeſſo per tormenta,& quæ perſeuerauit,& moritur ante con-
demnationẽ,j.de accu.§.j.uer.quid ſi latro.& ibi dicam,in quo differant
iſtæ duæ quæſtiones:uide etiam,quod dicam j.de appel.§.in quibus.ſuper
uerb.ſed nunquid hæc tria.in fin.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

a ſeruus.§.fi.in prin.[a] Aut ſine culpa deſiit poſſidere: & ſic actor
inuito reo, & ecõuerſo reus inuito actore, petere poteſt, ꝙ pro
cedatur ad ſententiã diffinitiuam, ꝑpter fructus, & prouentus,
& expenſas, & intereſſe, & alia acceſſoria poſt litẽ ꝯteſtatã ob-
uenientia, & ꝑpter ſtipulationẽ de euictione, ſi interceſſerit, ff.
de rei ved.utique l.prece.ff.iud.ſol. ſi ſeruus.ff.de euic ſi ſeruus.
C quõ & qñ iud. auth. ꝗ ſemel.nam ſi quis cum iudicij accepti
tẽpore poſſideret poſtea ſine dolo malo poſſidere deſierit, ab-
ſolui eũ oportet, quãuis ſit, quod ei imputeẽ, cur non ſtatim re
ſtituit, vt ff ad exhib. tigni.§.ſi qs eũ: Quid aũt ueniet ex hoc no-
b mine fructuũ, no.plenè ꝑ Papam extr.de ſen.& re iu. ſu p rub.[b]
9 ¶†Sed qualiter tunc iudex pronunciabit? Reſpõdeo ſic: FOR-
MA. Quia inueni, ꝙ reus erat in cauſa ꝯdemnationis, ſi poſſide-
ret, ideo ꝯdemno eũ ad fructus & expẽſas: ſed quia nõ poſſidet
nec dolo, vel culpa ſua rẽ petitã deſiit poſſidere, ideo, quãtũ ad
eã, ipſum ab impetitione actoris abſoluo. Veruntñ iudex prius
quam ꝓnunciet faciet ipſum reum præſtare cautionẽ actori de
reſtituenda ſibi re, ſi ad eũ perueniret, ff de rei uẽd ſi uero, & in
præ.l.đ euict.ſi ſeruus.§.fi.in fi.ff.de ędil edict.l.redhibere.§.fi.&
ꝑ hãc ſententiã licet reus abſolutus ſit ex prędicta cauſa habet
regreſſum ꝯ̃ venditorem de euictione extr.de emp & uen. ca.
fin.¶Si uero ſententia pro reo ferenda ſit, dicet ſic: FORMA.
Abſoluo reũ ab impetitione actoris, & ꝯdemno actorem reo
ad expenſas. Et per hãc ſententiã habet etiã actor regreſſum de
euictione ꝯ̃ eum, qui vendidit ſibi rem, in qua ſuccubuit, ſi ſine
culpa ſua cecidit à poſſeſſione, ff.de eui.ſi rẽ, quã.§ j.& l.euicta.
& l.quidã ex.in princ. Alij dicũt, ꝙ ſemper iudex ꝓnunciabit in
primo caſu ſuper re petita: nõ ꝙ dicat, ꝯdemno reũ ad reſtitu-
tionẽ rei ſimpliciter: ſed adiiciet, qñ eã habuerit: vel dicet, pro
nũcio rem petitã eſſe actoris: arg.pro eis in præ l.ff iud.ſol.ſi ſer
uus. Prius tñ dictũ preualet. Poteſt etiã iudex differre quandoq;
ex cauſa huiuſmodi ſententiã diffinitiuã, vt quia forte ſperatur
ꝙ reus poſſit rẽ recuperare in breui: & tunc abſoluet tantũ reũ
a termino aſſignato: & ſic poſtea recuperata re ꝓcedet in cauſa
cœpta. Poteſt etiã iudex quãdoq; reũ abſoluere, nõ à petitione
rei, ſed ab inſtantia iudicij: & tunc recuperata re inchoabiẽ đ no
uo iudiciũ ꝯ̃ eũ, ext.de excep. aduerſario. Quandoq; aũt abſol-
uitur ab impetitione, & prouidetur actori per cautionem de
c reſtituenda, ut dixi ſecundum Innocent.IIII.[c] ¶†Sed ecce: reus,
10 à quo res petiẽ, dum eſt prope ſententiã[d], videñs ſe ſuccumbe-
d re, facit ſe de poſſeſſione per quendã amicũ expelli, vt ſic abſol
uatur, per præ.l.tigni. de quo facit fieri publicũ inſtrumentum
quod corã iudice oſtendit, allegans pro ſe præ.l tigni, & ff.de rei
uend.ſi aũt §.poſſidere.actor uero ꝓbare non põt ſufficienter
colluſionẽ: quæritur quomodo ei ꝯſuletur; Rñ accuſet expulſo
rẽ de vi.quia publicũ eſt iudiciũ, ff de pub.iudi.l.ij. ille uero aut
fugiet, & ſic iſte ſuã apprehendet poſſeſſionẽ: aut comparebit,
& tũc aut ꝯfitebiẽ, & ſic ꝯdemnabitur: aut negabit, & hoc reo nõ
proderit. Arg.ꝯ̃ præmiſſa Inſt de fide tcomm.hær.§. ſed quia ſt
11 pulationes. ¶†Et nota, ꝙ in rei uẽdicatione requiritur, ꝙ quis
poſſideat, uel dolo deſierit poſſidere, ut ſ̃.de actio.ſeu per §.ſe
quiẽ.uer.item uide & vbi dolo deſiit poſſidere, agitur rei uendi
catione utili: quia uerba deficiunt, ſed ſententia locũ habet, arg.
ff.de iuriſd.omn.iud.l.ſi quis id.qđ & ff.ſi quadru.pau.fec.dic.l.
12 pe.¶†Quid ergo, ſi egi ꝯ̃ te.qui poſſidebas rei uendicatione di
recta, lite conteſtata dolo deſinis poſſidere: nunquid debes cõ-
dẽnari, uel abſolui? Hoc ideo quæritur, quia qui dolo deſiit poſ
ſidere, utili cõuenitur, ut dixi: & uidetur ꝙ ſit condemnandus.
nam dolus pro poſſeſſione habeẽ. ut ff.eo.ſint aũt. ita ergo cõ-
dẽnandus es, ac ſi poſſideres, ut.ff de noxa. electio.§.ij. Itẽ ſi nõ
ꝯdẽnareris, ſed abſolutereris, iam eſſet in poteſtate cuiuſlibet iu
diciũ eludere: quod eſſet contra iura ff de arbit.ſi rem, quam.&
melior eſſet ꝯditio ſtulti, qui ſemper alienaret, quã periti: quod
eſſe non debet.ff.quod ui aut clam.ſeruus. & malefidei poſſeſſo
ris, quàm bonę fidei ꝯ̃ iura ff.de noxa. nõ ſolum. Itẽ iam titulus
de litig.locũ non haberet, C de liti l.j.ij.& fi. Arg.ꝯ̃, ꝙ ſis abſol-
uendus.nõ enim fieri poſſet condẽnatio ſuper directa, cum nõ
poſſideas. Itẽ ſuper utili nõ, quia ſuper ea actũ nõ eſt: unde ſu ꝑ
hoc non poteſt ſententia ferri, ff.de iud.de qua re.extr.de cauſa
poſ.& propri.cum ſuper, cum poſt litẽ ꝯteſtatã contingat, & i-
deo, alia interpellatione opus eſt, ff.de iud.nõ põt.ext.de re iud.
e abbate ſane[e]. SOL. Dic, ꝙ ꝯdemnandus es, & in hac utili rei uẽ-
dicatiõe.nã quę primo fuit directa efficiẽ poſtmodũ utilis ratio
ne delicti, ſ.doli. Nã & alias ꝑpter factũ alterius actio mea mu-
taẽ, & noxalis libero facto ſeruo, ut Inſt. de noxa.& ff. de pœ. l.
j. Vel dic, & uerius, ꝙ hęc actio non mutatur, ſed eius qualitas in
f noxali & directa, ſecundũ Roſ.[f] ut.ff.de noxa in delictis § ſi de-
tracta. Vnde nõ ꝯdemnaberis in utili, ſed in directa ꝓpoſita: q̃ď
fiet hoc modo: q̃a primo iudex faciet actorẽ in litẽ iurare: & ſic
quãtitate taxata, in certa quãtitate ꝯdemnabit, ut ff. de rei uẽd.
13 qui reſtituere. ¶†Sed pone ſ̃, petij fundũ a P. dicens illum iure
g dominij, uel quaſi, ad me pertinere: qui interrogatus, an poſſi-
deret, reſpõdit, ꝙ ſic poſtea ante litis ꝯteſtationẽ P. alienauit il-
lũ: uolo litẽ ꝯteſtari, ſed ipſe dicit ſe non poſſidere: nũc quæriẽ,
an ſuper libello porrecto lis debeat conteſtari? Et uidetur, ꝙ ſic
quia uideẽ dolo deſiiſſe poſſidere, ut C. de alie. iud. mut. cauſã
fac.l.j, ff.de rei vẽd Iulianus, in prin. Hæc enim paria ſunt, ſ. poſ-
ſidere, & dolo deſiiſſe poſſidere, ff.de regul.iuris.parẽ. ff. ne qd
in loco pub.fi.l.ij.§.pe. Arg. ꝯ̃ quia alia, eſt rei uendicatio, quę da
tur ꝯ̃ poſſidentem: & alia, quæ datur ꝯ̃ doloſum, ff de noxa ele
ctio. Dic, ꝙ ſi ante litis conteſtationem dicit ſe nõ poſſidere, a-
lio libello opus eſt: ſi uero poſt litẽ ꝯteſtatam, tunc non, vt ff.de
14 rei uend.is qui.& l.ſin autem § poſſidere ¶†Item nota, ꝙ aduo
catus non debet clientulum in reſponſionib. inſtruere: quod pa
tet: quia prius q̃ aduocatus ſuum exerceat officiũ, debet rñdere
reus, ut C.de iu.cal.l.ij.in prin.ibi, antequã vtriuſq;, &c. de hoc
j̃.depoſitio.§.3.uerſ.ſed & ſecundũ. Ipſe enim certus eſſe debet
de facto ſuo, ut ibi not.& cum talibus eſt ueritas, arg. extr. de e-
lect.ſcriptum.§.j.& c poſtquam.de teſt.ad hoc.aliàs incipit, prę
h ſentium[h]. de iur.calum.in pertractandis.

ADDITIONES.

a In prin. ¶ Si reus ꝯdẽnatus ad reſtitutionẽ fundi, appellauit: poſtea ſine dolo vi deiectus deſiit poſſidere, Alb.Pap. ff.ſi quad. paup. fec. dic.l. j. §. pen.& ꝑ ipſum §.& per l.illud.§.actiones.ff.de pet.hær.dixit, ꝙ ipſe teneẽ vincenti ad æſtimationẽ, aut cedere actionem ꝯ̃ eum, qui vi deiecit.

b Super rub. ¶ Vide, quod j̃.dicam.

c Secundũ Inn.IIII. ¶ Super rub.de reg.iur. vt ſ̃. dixi. Sed ego ſequendo Hoſt. eam poſui ſuper j c.& remiſſio, de qua ſ̃.ibi continuatur in ver. nomine autem fructuum.

d Sententiam.. ¶ Si poſt ſententiam, à qua appellaſſet: vide quod dixi ſ̃. ver.uerum quia.

e Abbate ſane. ¶ lib.vj.

f Secundum Rofr. ¶ Cuius fuit iſte uerſ.ad literam de rei ven.uer.ſed illud quæritur.

g Sed pone. ¶ Iſte uer.ad literam fuit Alb.Gal.vbi ſ̃.uerſ.ſed pone.

h Incipit, præſentium. ¶ Lib.vj.

ADDITIONES NOVAE.

* Si ignoratur quis ſit hæres, poteſt conueniri bonorum poſſeſſor, & hæreditatis, & per hoc ſolet dici in interrogationibus quæ fiunt ante litem cõteſtatam, ꝙ ſi aliquis interrogatus an ſit hęres propter dubium, nolit reſpõdere, debet interrogari an ſit poſſeſſor hæreditatis: & ſi reſpondet ꝙ ſic, ſufficit actori: & prob.in l.ſi.C.de petit.hære. Item quando ſit ꝓclama generale quia nõ repetiẽ hæres, cautela eſt ponere ibi, Quicunque vult hæreditatem, uel bonorum hæreditatis poſſeſſionem defendere. Bar.in l.cõtrouerſia.de tranſ.

* Si interrogatus in iudicio dicit aliquod uerbum ambiguũ quis debet interpretari, no.in l.ſi defenſor.§.illud.de interrog.act.per Cynum, & Iac. Butrig.

* Si egi contra te rei uendicatione directa, quia tu poſſidebas lite conteſtata deſiiſti poſſidere, an debes condemnari, vel abſolui. Bar.in l. quanquã de aqua plu.arc.Ray.in l.j.C.de alie.iudi.mutan.cau. fac. & Rofr. in tit. de rei uendi.

* Si interrogatur quis an ſcit uel credit ꝙ lata ſit ſententia, uel facta ſint arbitramẽta, an teneatur reſpõdere.fac. Inn.in c.perpetuus: de fid. inſt. Bal. in l.ij.ut lite pen.& not.j̃.de appel.uer.appellatus.hoc eſt ille, &c.

¶ Bal.de Interrogationibus facien. ante lit.conteſt.

SI lite ꝯteſtata reus facit ſe expelli de poſſeſſione, an hoc ei patrocinetur, ſi ñ apparet, ꝙ hoc ipſe curauerit? §.ſi uer.ſed ecce. & ubi nõ prodeſt interitus, nõ ꝓdeſt expulſio. ff.de rei uen.l.itẽ ſi uerberatũ.in fi.& de peti.hæred.l.qđ in diẽ §.3. Vbi nõ mutaẽ actio, ſed qualitas, nõ eſt neceſſarius libellus, uer.quid ergo.G. ¶ Idẽ ſi mutaẽ actio de directa in utilẽ, uel ecõuerſo: quia fingiẽ omnino eadẽ, q̃ a ſunt idem in effectu, ff.de rei uen. l. ſi poſt exceptum. Dy. Inſt.de actio.§ j. & in l.ſi poſt. erat mutatio legis, & non hominis.no.& uide l.fin.C.unde ui.§ pe.Bal. & uide j̃. de libel. concep.§.actor.in fi.

a ¶ De Reconuentione[a]. Rubrica.

QVia ſæpe præſtitis cautionibus reus uult actorem recõuenire. & ſic fiunt hincinde mutuę petitiones, ideo de hoc aliqua ſub breuiloquio ꝓſtringamus, dicẽtes: Apud quem debet fieri recõuentio: Et de quib. reb. Et quando: Et qualiter: Et quæ ſit pœna nolentis reſpondere ſu
b per reconuentione rei[b].

ADDITIONES.

a Pileus fecit rub.in parte ij.qualiter & qñ fiat reconuentio. ¶ Tã fecit rub. de recõuentionib.& mutuis petitionibus: & eſt antepe. ſecundæ partis. ¶ Vber.de Bob.char.vl.in prin. unicũ uerbũ de hoc ponit. ¶ Et Io. de Deo Cauil.libr.3.in ult.col.illud ponit, aliquid addens, & in li.Iud. parte 3.ponit rubricas de reconuentione in cauſa criminali & ciuili. ¶ Aegid. de hoc Rubr.xlj.& rub.cxxix.

b Rei. ¶ Ad literam fuerunt ad hoc membra Tan.vbi ſ̃.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN